

csésze

Tárgyak. Van bűvkörük. Ha nem akarjuk. Akkor is. Van. Nagy. Ebből ivott utoljára. Felöltöztettem. Elment pisilni. Megfésülködött. Ezt csinálta utoljára. Otthon. Sok tucat év otthoni munkából. Küzdésből. Küszködésből. Örömből. Bánatból. Csak egy fésülködés maradt. Milyen nagyvonalú az élet. Egy utolsó fésülködés. És megyünk a halálba. Nem is volt igényes asszony. Nem adott úgy magára. Egyszerűen. Nagy. Volt.

Aztán beült a mentőautóba. Az egész néniből. Aki a nagymamám. Csak azokat a tipikus riadt kutyaszemeket láttam. Sosem láttam még riadtabbat. Tipizálhatóbb kutyaszemeket. Aztán ottmaradt a kórházban. Aztán kiabált éjszaka. Hogy őt meg akarják ölni. És hogy a kert végében. Két autó parkol. Az egyik fehér. A másik fekete. A fehérből fehér ruhás emberek jönnek ki. A fekete autóból fekete ruhások. Meg akarják ölni őt. Lekötözték. Nagyit. Lekötözték. Basszák meg. Két nagy bőr övvel oda volt kötözve a vaságyhoz. A kurva anyjukat. Lekötözték nagyit. A riadt kutyaszemek. Újra láttam őket. Aztán jobban lett. Nagy. Azt mondta vegyük ki a hűtőből a fasírtnak való masszát. Nem volt ideje. Elkészíteni. Nekünk. Menjünk le a kertbe. Húzzunk ki három fej fokhagymát. Olyan ujjnyit. Pucoljuk meg. De ha nem akarjuk majd ő megcsinálja. Elmentünk nagyihoz. Nem volt a hűtőben semmi. Megmondtuk neki. Azt mondta. Az nem igaz. Hát nézzük meg itt. A hűtőben. És a ruhásszekrény felé mutat. A kórteremben. És akkor értettük meg. És azt mondtuk megtaláltuk a masszát és megcsináljuk a fasírtot. Éjszaka zsoldárokat énekelt. Egy nénivel. Református. Jól evett. Én voltam az ebédeltető. Éjszaka hányt. Mindent. Ki. Aztán már nem tudott leszállni az ágyról. Bepelenkázták. Nem mert belepisilni. Szégyellte. Aztán már az is ment. Mondta is. Kétszer gyerek az ember. Nem hiába mondják. Aztán kereste a nyugdíját. Azt mondta ellopták a pénzét. Elmentem nagyihoz. A házába. Ott volt a tűzhelyen a párolt hagyma. Petrezselyemmel. A krumpoli és a rántott hús a hűtőben. Ezt főzte magának. Utoljára. A nyugdíja is ott volt. A spájzban. A befőttek között. Egy kis zacskóban.

Csak egy szokásos nap volt. Aztán éjszaka lecsúszott az ágyról. Reggel találtam meg. A földön. Nem bírt felállni. Felöltöztettem. Aztán teát ivott. A nagy kék mintás csészeből. Ami. Most. Itt van velem szemben. Az asztalon. Elment pisilni és megfésülködött. Aztán be. A mentőbe. Az utolsó éjszaka. A néni a kórteremből elkezdte a zsoldárt. Nagy intett a kezével. Hogy ne. Elég volt. Az életből. Ne énekeljen. Egész éjszaka hívott. Engem. Másnap én voltam ott. Egyedül. Vele. Mint egy szülész. Halálra szültem őt. Segítettem. Halálra szülni. Vajon felsírt. Ott. Mint egy új halott. Mint egy újhalott szülött. Újszülött halott. Vagy akkor már nem sírunk. Azt csendesen kell.

Egyszers csak nem lélegzett. Nagyi. Nem lélegzett. Ott álltam és láttam. Aztán a konyharuhával az állát fel. Szólok. Hogy ne. És zokogok. A zsoldáros néni azt mondja. Ne sírjak előtte. Nagyi előtt. Mert meghallja. És visszajön. És neki már jó ott. Ahová szülni segítettem. A halálba. Aztán mindent megcsinálnak. Az ápolók. A szemén és az állán. Kötszer. Paraván. A pészme kere még jelez. De a teste már hideg. Oda akarok bújni mellé. Iszonyú készítés. Hogy odabújjak. A testhez. Nagyi testéhez. Szép teste volt. Mindene szép. A mellkasa. A melle. A hasa. A nemi szerve. A lába. Aztán lepedőbe bepólyázzák. Mint egy nagy újszülött. Odaadják a halál-anyának.

Boncasztal. Koporsó. Föld. Ennyi. Még jó. Hogy nem csak test. Az ember. Azóta nagyi ide költözött. Belém. A teste sírban. A lelke bennem. Más lettem. De tényleg. Más. Munkálkodik bennem. Mégis. Ha a csészéjére nézek. Iszonyú. Mennyire hiányzik. Hogy rajtam kívül. Legyen.

pucér vadgesztenyék

(Versbeszéd Szilágyi Domokos szatmárnémeti szobra előtt)

„pucér vadgesztenyék zihálnak és fiatal, szent szigorúság

rak rendet mindenütt,

ehető beszédért tikkad a nyelv,

sós szavakat ízlel,

tüzeseket, világteremtő tüzeseket.

Tüzes kéz égeti le villámokról a rozsdát.

Szájából kiköpi a langyosokat az Úr.”

(Szilágyi Domokos)

- - -

A költő. Ugyanúgy. Kiköpi. A langyosat. Vagy égessen hogy beledöglük. Vagy legyen jéghideg. Hogy megdermedjen. Meztelenül angyalkásat játszani a hóban. Kenyeret sütni a negyven fokos vakációban. Ez a költő. Mert felakasztanak a hétfők. Aurea mediocritas. Nem megy. Bocs Horatius. –

A magyar nyelvvel dolgozó. Valamit magára adó költő. Aki magára rántotta azt az áldást. És átkot hogy költő lesz. Nem tűri a langyosat. Figyelmeztet. Mint az Angyalok városában. A Berlin felett az ég című filmben. Az angyalok. Ott vannak. A könyvtárakban. Ott vannak a városokban. A sírokra tett krizantémokban. A kisiú maga előtt rugdosott gesztenyében. Ott vannak a Csonka-torony melletti fák alatt. Ott vannak nagymamám kertjében. A gyerek asztalán a gyufából és gesztenyéből készült figurákban. Nemcsak ebben a szoborban. Nemcsak ezen az emelvényen. A költő ott van mindenütt. Közhely. De ki akarom mondani. Újra. Nem lehet nélkülük élni. Nem lehet egy jót enni. Egy jót inni. Egy jót szerelmeskedni. Aztán egy jót aludni. Nélkülük. Éshát az a mindenség. Nélkülük. Mérhetetlen. Hiába eljutottunk a szakócától. Az úrliftig. És hotel nyílik pár év múlva az úrben. Balassi már több száz éve meghódította a csillagokat. Én már voltam. Az úrben. Sokszor. Mondaná Szilágyi Domokos. Potomság. –

Van amit nem lehet megvenni. A képzeletet. És Lollim barna szemöldöke is. Van olyan izgalmas. Mint az úrben. Berzsenyi szólhatna így. Ó. Éshát a plátói szerelmek. Hát ezért beteljesültek. Mind. A valóság. Mindent elrondít. Az igazat. Mondd. - -

Igaz. Megnyúzattatnak a sorok is. Néha. Vagy sokszor kivert szemű a strófa. Bevert fejű a jambus. Szétlőtt karú a forma. Befáslizva hittel. Meg daccal. És jön. Ő. Szent Domokos. Vagy korántsem szent. Domokos. De ember és költő. (És azért ezek kategóriák). Szóval jön. Mert a holtak előbbek az élőbnél. Vodka-esőben. Nyitott hosszú kabátban. Magas homlokkal. A teljesség felől. És oda. Kiválasztott. Élő fétis. Mágus. Előjön a barlangból. És xilofonozik az idő csontjain. És belegyűr a blue jeansbe egy Walt Whitmant. Egy Burns sort. Aztán a városon túl lovagol egy szarvason. Bartók-vizet iszik. A hasadékok hajsálereiből csöpögő vérből. Kivérzett strófák. És mint egy vámpír. A költő. Kiszívja az élet velejét. Eszenciáját.

Mint nagymama befőttje. Lekvárja. A gyümölcs elrakva télre. A vers az életünk elrakva a mindig télre. - - -

Come on baby light my fire. Szól a költő. Ki egyszerre szerzetes. És lator. Egyszerre úr és megalázott. Szolga. A költő begyógyszerezett lelkiismeret. És meggyulladnak a fák. Fényes zöldből sárga lángcsóvák. Hancúroznak az ágakon. Gyújtogató évszak ez az ősz.

Illik ez az ősz. Ebbe a városba. Nagysomkútra. Kolozsvárra. Bukarestbe. Elámít. Engem. Elragad. És pucér vadgesztenyék lepik el a földet. Gurulnak. Mint hatalmas baktériumok. Engedd nekik. A verseknek. Hogy megfertőzzenek. - - -

És ott áll ő. Most leginkább ő. Szilágyi Domokos. Mint Szent Ágoston. Katarzisa. Megtérése. Nagy László fiúszarvasa. Bartók citerája. És énekel. Weöres Buba énekét. A kis cinke énekét. *Ó. Ha cinke volnék útra kelnék.* Mit tennék. Mit tettem volna. Az anyanyelv utódja. Nem ítélkezik. Őszirozsafejeket dobál. Patetikusan. Egy házsongárdi sírra. És magasabb égben mozog. Tudjuk. Albatrosz. Csetlik meg botlik. Itt. A földön. –

Én magam. Egy évre rá születtem. Mikor elment. És még van négy évem. Talán túléltem őt. Mert biztos bölcsebb az ember 38 évesen. Tudja. Mit csinál. De ki is ez a kísértetesdit játszó

Tünemény. Égi. Bennem. A világban. És mi ez az életesdit játszó földi. Tünemény. Szintúgy bennem. Lök. Előre. Vissz valahová. És.

„pucér vadgesztenyék zihálnak és fiatal, szent szigorúság

rak rendet mindenütt,

ehető beszédért tikkad a nyelv,

sós szavakat ízlel,

tüzeseket, világteremtő tüzeseket.

Tüzes kész égeti le villámokról a rozsdát.

Szájából kiköpi a langyosokat az Úr.”

(Szilágyi Domokos)